

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 404/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov predbežne prerokoval návrh navrhovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Milanom Švecom, advokátom, Hadriánova 1, Bratislava, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. k. VP/369/20/K z 10. marca 2021 a takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bol 5. augusta 2021 doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. k. VP/369/20/K z 10. marca 2021 prijatého podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“).

2. Rozhodnutím výboru č. k. VP/369/20/K z 10. marca 2021 bola navrhovateľovi v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona uložená pokuta vo výške 1 133 eur za porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona v lehote stanovenej ústavným zákonom. Oznámenie v súvislosti s ujatím sa verejnej funkcie, do ktorej bol menovaný 8. júna 2020, mal navrhovateľ podať najneskôr 8. júla 2020, avšak oznámenie podal až 12. januára 2021.

II. Argumentácia navrhovateľa

3. Navrhovateľ uvádza, že v súlade s § 25 a § 26 zákona č. 40/2015 Z. z. o audiovizíii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o audiovizíii“) bol 8. júna 2020 menovaný do funkcie člena rady Slovenského filmového ústavu. Novelou ústavného zákona bol s účinnosťou od 1. januára 2020 rozšírený okruh verejných funkcionárov, ktorí sú podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona povinní podať v lehote 30 dní odo dňa, keď sa verejný funkcionár ujal svojej funkcie, písomné oznámenie o majetkových pomeroch. O uvedenej zmene legislatívy nemal navrhovateľ vedomosť. Za nesplnenie tejto povinnosti bola navrhovateľovi uložená pokuta vo výške 1 133 eur. Povinnosť podania uvedeného oznámenia navrhovateľ splnil 12. januára 2021, podľa svojich slov hneď ako sa o tejto svojej povinnosti dozvedel.

4. Navrhovateľ nespochybňuje zákonnosť napadnutého rozhodnutia výboru, avšak namieta, že výška udelenej pokuty je neprimeraná výške príjmu navrhovateľa za výkon funkcie, ako aj porušeniu povinnosti, s ktorou je spojená. Navrhovateľ namieta protiústavnosť znenia ústavného zákona, ktorý je podľa jeho presvedčenia v rozpore s princípom účelnosti.

5. Navrhovateľ argumentuje tým, že výška odmeny za výkon jeho verejnej funkcie, ktorú upravuje zákon o audiovizíii, predstavovala za rok 2020 sumu 273 eur ročne, t. j. sumu 45,20 eur mesačne. Medzi výškou stanovenej pokuty a odmenou, ktorú navrhovateľ dostáva za výkon funkcie, je značný nepomer. Navrhovateľ uvádza, že nemožnosť individuálneho posudzovania prípadu porušenia povinností podľa ústavného zákona a automatické udelenie pokuty je neprimeraným spôsobom postihu konania, ktoré nebolo spoločensky nebezpečné a nespôsobilo škodu. Už samotné konanie pred výborom podľa neho naplnilo v jeho prípade preventívnu aj sankčnú funkciu.

6. Vzhľadom na uvedené sa navrhovateľ aj s poukazom na výnimočnosť osobnosti navrhovateľa v literárnej a kinematografickej oblasti domáha toho, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie výboru a konanie zastavil.

III. Posúdenie veci ústavným súdom

7. Podstatou návrhu je navrhovateľom namietaná neprimeranosť výšky uloženej pokuty za nesplnenie povinnosti navrhovateľa podľa ústavného zákona a nesúlad právnej úpravy ústavného zákona, ktorý upravuje automatické udelenie pokuty bez možnosti individuálneho posúdenia prípadu a prípadnej moderácie výšky uloženej pokuty, s ústavou.

8. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona). V súlade s § 234 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predmet tohto konania,

v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, je jednoznačne obmedzený výlučne na posúdenie toho, či v konkrétnych okolnostiach veci je napadnuté rozhodnutie výboru pre nezlučiteľnosť funkcií v súlade s ústavou a ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, pričom ústavný súd prihliada len na tie pochybenia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré znamenali porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd (I. ÚS 154/2019).

9. Z odôvodnenia preskúvaného rozhodnutia výboru ústavný súd zistil, že pokuta za nesplnenie povinnosti verejného funkcionára podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona bola navrhovateľovi uložená podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára. Podľa čl. 9 ods. 16 sa na účely tohto ústavného zákona mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie. Listom generálneho riaditeľa Slovenského filmového ústavu č. SFÚ-72/2021-110100/8 z 8. apríla 2021 bolo výboru oznámené, že ročný príjem navrhovateľa, člena rady Slovenského filmového ústavu v Bratislave, za rok 2020 za výkon verejnej funkcie bol vo výške 273 eur. Z uvedeného vyplýva, že jedna dvanástina ročného príjmu verejného funkcionára za rok 2020 bola vo výške 22,75 eur. Vzhľadom na to, že mesačný plat verejného funkcionára je nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, pri výpočte sumy pokuty navrhovateľa výbor postupoval v súlade s čl. 9 ods. 17 ústavného zákona, t. j. výška pokuty bola určená ako priemerná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynutý kalendárny rok, t. j. vo výške 1 133 eur.

10. Je nesporné, že postup výboru pri výpočte výšky uloženej pokuty bol v súlade s ústavným zákonom, je vo výroku uvedený, v rozhodnutí riadne odôvodnený a navrhovateľ zákonnosť postupu výboru alebo správnosť výpočtu výšky uloženej pokuty vo svojom návrhu ani nenamieta.

11. K nosnej argumentácii navrhovateľa smerujúcej k neprimeranosti výšky uloženej pokuty k platu verejného funkcionára, ktorý navrhovateľ poberá, ale aj vo vzťahu k porušenej povinnosti ústavný súd upriamuje pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru.

12. V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 511/2012 ústavný súd konštatoval, že ústavný zákon o ochrane verejného záujmu nedáva možnosť orgánom, ktoré rozhodujú o porušení povinností verejnými funkcionármi podľa tohto ústavného zákona (a teda aj výboru), odpustiť uloženie pokuty, prípadne ju zmierniť (znížiť jej výšku) s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci. V takejto situácii nemožno ústavne relevantným spôsobom namietať ani v konaní pred ústavným súdom v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu výšku pokuty, ktorá bola napadnutým rozhodnutím výboru navrhovateľovi uložená. Ústavný súd tiež uviedol, že nemá dôvod spochybňovať námietky navrhovateľa smerujúce proti diskriminačnému a neproporcionálnemu pôsobeniu ním označených ustanovení ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktoré ustanovujú výšku pokuty, resp. spôsob jej výpočtu za nesplnenie povinností podľa tohto ústavného zákona (najmä čl. 9 ods. 10 a 16 tohto ústavného zákona), a ani zaujímať k nim svoje stanovisko. V tejto súvislosti ale považuje za potrebné zdôrazniť, že ani jemu zákon o ústavnom súde (a ani ústava, prípadne ústavný zákon o ochrane verejného záujmu) nepriznáva vo vzťahu k pokutám uloženým verejným funkcionárom podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu moderačné oprávnenie, t. j. v prípade, ak výška pokuty bola výborom

uložená v súlade s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, musí ju rešpektovať ako vecne správnu a z ústavného hľadiska nespochybniteľnú. Ústavný súd je totiž tiež štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti), ktorý je viazaný ústavou. V čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) je explicitne vyjadrený jeden zo základných princípov právneho štátu, v zmysle ktorého môžu štátne orgány (a teda aj ústavný súd) konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich mu z čl. 125 a nasl. ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde, a preto nemôže ani vo veci navrhovateľa rozhodnúť nad rámec svojich právomocí.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že postup výboru pri uložení pokuty navrhovateľovi pre nesplnenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona je v súlade s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona a na jeho základe vydané rozhodnutie je preto zákonné a vecne správne. Námietky navrhovateľa proti napadnutému rozhodnutiu uvedené v jeho návrhu vo svojej podstate nie sú takého charakteru, aby sa im dala pripísať ústavnoprávna relevancia, teda že by ich bolo možné skúmať v rámci konania podľa § 234 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto vyhodnotil argumenty navrhovateľa za zjavne neodôvodnené, ktoré nepredstavujú dôvod na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia, ktorý by bolo potrebné posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie.

14. Nad rámec uvedenej argumentácie ústavný súd dodáva, že nie je jeho úlohou posudzovať legislatívnu kvalitu ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Zároveň konštatuje, že nemá moderačné oprávnenie, a preto nemôže rozlišovať medzi závažným a menej závažným porušením povinností vyplývajúcich pre verejného funkcionára z ústavného zákona a v nadväznosti na to prípadne znížiť pokutu javiacu sa ako neprimerane vysokú. Z toho hľadiska nemožno pripísať na ťarchu rozhodujúceho orgánu, ak tento ústavný zákon ako špeciálnu právnu normu doslovne aplikoval, a aj keď jeho rozhodnutie môže vyznieť ako neprimerane prísne, ústavný súd nemôže v rámci konania podľa § 234 zákona o ústavnom súde do tohto rozhodnutia zasiahnuť.

15. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné tento návrh odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu